

ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΤΙΦΛΙΔΑ

ΓΡΑΦΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

37d T.Tabidze st. 0179 Tbilisi-Georgia

Tel. +995322942858, E-mail :ecocom-tbilisi@mfa.gr

Ο αγροτικός τομέας και η αγορά αγροτομηχανολογικού εξοπλισμού στη Γεωργία

Συντάκτρια: Δέσποινα Δαουτάκου, Σύμβουλος ΟΕΥ Α΄

I. Γενικά στοιχεία για τον αγροτικό τομέα Γεωργίας

Η Γεωργία διαθέτει 788.000 εκτάρια αγροτικής γης, εκ των οποίων 488.000 εκτάρια καλλιεργήσιμες εκτάσεις ή για θερμοκηπιακή παραγωγή και πολυετή φυτά (στοιχεία 2018). Οι βοσκότοποι και οι θεριστικές εκτάσεις ανέρχονται σε 300.000 εκτάρια. Το ποσοστό αναξιοποίητων καλλιεργήσιμων εκτάσεων ανήλθε σε 160.000 εκτάρια (33% επί των συνολικών αγροτικών εκτάσεων) το 2018.

Σημαντικότερες καλλιέργειες είναι: άμπελος, σιτηρά, καλαμπόκι, κριθάρι, πατάτες, εσπεριδοειδή, τσάι, οπωροκηπευτικά, και φουντούκια. Σταφύλια, μήλα, μανταρίνια, ροδάκινα και ξηροί καρποί αντιπροσωπεύουν συνολικά 88% των καλλιεργειών φρούτων της Γεωργίας, ενώ τα σταφύλια συνιστούν το 51% επί των συνολικών καλλιεργειών φρούτων. Η Γεωργία βασίζεται στις εισαγωγές γάλακτος σε σκόνη, τα προϊόντα κρέατος και τις εισαγωγές σιταριού, και παράγει μικρές ποσότητες φρέσκου γάλακτος για την εγχώρια αγορά.

Η συνεισφορά του αγροτικού τομέα στο ΑΕΠ ανήλθε σε 8,4% το 2020 έναντι 7,2% το 2019. 41% του πληθυσμού της χώρας διαβιεί στην ύπαιθρο (1,5 εκ. κάτοικοι). Ένα αγροτικό νοικοκυριό κατέχει κατά μέσο όρο **1,4 εκτάρια γης**.

Η απασχόληση στον αγροτικό τομέα είναι ιδιαίτερα υψηλή στην ύπαιθρο. **Οι αυταπασχολούμενοι στον αγροτικό τομέα** αντιπροσωπεύουν 34% του

συνολικού εργατικού δυναμικού το 2019 (στοιχεία Geostat), ήτοι περίπου το 1/3 του συνολικού εργατικού δυναμικού της χώρας¹.

Το προϊόν του αγροτικού τομέα (γεωργία, αλιεία, δασοκομία) αυξήθηκε 13% σε ονομαστικούς όρους το 2020 ανερχόμενο σε 5,85 δισεκ. λάρι (τρέχουσες τιμές), ενώ σε πραγματικούς όρους η αύξηση ανήλθε σε ποσοστό 4%. Συγκριτικά με το 2019, το 2020 αυξήθηκε η παραγωγή δημητριακών κατά 11%, λαχανικών κατά 8%, πεπονιών και τριφυλλίου για ζωοτροφή κατά 5% και 4% αντίστοιχα. Η παραγωγή ηλίανθου, φασολιών και τριφυλλίου πολυετούς καλλιέργειας μειώθηκε κατά 27%, 12% και 10% αντίστοιχα.

Σύμφωνα με στοιχεία της Geostat το 2020 οι **καλλιέργειες μονοετών φυτών** ανήλθαν σε 209.900 εκτάρια. Οι καλλιέργειες καλαμποκιού κατέχουν το μεγαλύτερο μερίδιο μονοετών καλλιεργειών κατέχοντας 82.400 εκτάρια, οι καλλιέργειες σίτου: 47.400 εκτάρια, κριθαριού: 25.300 εκτάρια, πατάτας, λαχανικών και πεπονοειδών: 31.500 εκτάρια και άλλων μονοετών καλλιεργειών: 16.900 εκτάρια.

Παραγωγή ετήσιων καλλιεργειών (χιλιάδες τόνοι)						
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Σιτάρι	125,6	126,6	97,9	107,1	100,6	102,4
Κριθάρι	40,9	47,2	43,9	57,7	53,5	45,4
Βρώμη	5,1	6,5	3,7	4,7	3,0	2,3
Καλαμπόκι	184,6	243,7	142,5	194,2	207,1	255,0
Φασόλια	5,5	5,8	5,7	5,8	5,9	5,2
Ηλίανθος	4,3	3,2	2,2	3,0	2,6	1,9
Πατάτες	186,5	249,0	180,1	237,5	194,7	208,6
Λαχανικά	152,3	141,7	125,9	142,2	161,1	176,1
<i>Εκ των οποίων:</i>						
<i>Λάχανα, κουνουπίδια, μπρόκολα</i>	21,8	19,7	17,4	18,5	29,3	29,5
Χόρτα	13,4	7,7	7,9	7,4	7,5	6,7
Τομάτες	58,1	54,1	49,9	51,7	62,6	69,5
Αγγούρια	22,2	18,7	23,0	33,0	30,4	32,8
Φασολάκια	-	4,5	2,9	3,5	3,9	4,5
Μελιτζάνες	4,5	4,2	2,6	3,7	4,4	4,1
Πιπεριές	2,6	5,2	4,8	5,8	7,1	8,2
Παντζάρια	4,3	2,5	2,1	2,1	2,3	3,7
Καρότα	2,6	1,8	1,2	1,9	1,2	1,6
Κρεμμύδια	12,8	18,5	9,1	8,9	8,9	11,6
Σκόρδα	5,5	2,9	3,5	4,6	2,1	2,7
Λοιπά λαχανικά	4,6	1,9	1,5	1,1	1,4	1,1

¹ Σημειώνεται ότι με την αλλαγή υπολογισμού των απασχολούμενων στη γεωργία το 2020 από την Geostat οι κάτοικοι της υπαίθρου με μικρό κλήρο που παρήγαν για ιδιοκατανάλωση δεν συγκαταλέγονται πλέον στους απασχολούμενους στον αγροτικό τομέα οι οποίοι για να λογιστούν πρέπει να πωλούν τουλάχιστον 50% της σοδειάς τους.

Πεππονεϊδή	72,5	72,8	80,1	70,2	79,9	83,6
<i>Εκ των οποίων:</i>						
Καρπούζια	60,7	60,0	68,0	57,4	67,6	71,3
Πεπόνια	9,6	9,6	9,0	8,2	9,1	9,0
Κολοκύθες	2,1	3,2	3,1	4,5	3,3	3,3
Τριφύλλι (Hay) ετήσιας καλλιέργειας για ζωοτροφή	9,4	5,9	7,4	9,2	10,0	10,4
Τριφύλλια πολυετούς καλλιέργειας	51,8	49,2	48,9	49,9	45,7	41,0

Πηγή: Γεωργιανή Στατιστική Υπηρεσία, **GEOSTAT**

Όσον αφορά τις **πολυετείς καλλιέργειες**: Το 2020 η παραγωγή μηλοειδών ανήλθε σε 102.100 τόνους κατά 93,4% αύξηση έναντι του 2019, η παραγωγή πυρηνόκαρπων: 60.700 τόνους (αύξηση 57,6%), η παραγωγή ξηρών καρπών: 40.800 τόνους (+32%), η παραγωγή υποτροπικών φρούτων: 22.300 (+9,9%) και η παραγωγή εσπεριδοειδών: 56.800 τόνοι (μείωση 11% έναντι του 2019). Η παραγωγή σταφυλιών αυξήθηκε 7,8% το 2020 ανερχόμενη σε 316.900 τόνους.

Ζωικό κεφάλαιο (στα τέλη του έτους, χιλιάδες ζώα)

	2017	2018	2019	2020
Βοοειδή	909,7	878,9	869,5	925,8
<i>ΕΚ ΤΩΝ ΟΠΟΙΩΝ:</i>				
άνω των 2 ετών	541,5	518,4	501,4	512,9
Αγελάδες γαλακτοπαραγωγής και βουβάλια	477,4	458,0	441,8	450,8
Χοίροι	150,7	163,2	155,5	165,7
Αμνοερίφια	907,0	869,5	891,5	946,5
<i>ΕΚ ΤΩΝ ΟΠΟΙΩΝ:</i>				
Πρόβατα	855,9	819,1	841,9	896,2
Πουλερικά (χιλιάδες)	8 386,0	8 110,9	9 466,4	10 146,5
Μελίσσια (χιλιάδες κυψέλες)	240,6	257,8	257,3	228,5

Πηγή: Γεωργιανή Στατιστική Υπηρεσία, **GEOSTAT**

Στον τομέα της κτηνοτροφίας, αύξηση καταγράφηκε το 2020 στην παραγωγή μαλλιού κατά 6%, αυγών και γάλακτος κατά 2% και 1% αντίστοιχα, ενώ η παραγωγή κρέατος παρέμεινε αμετάβλητη. **Η παραγωγή προϊόντων ζωικής προέλευσης** διαμορφώθηκε το 2020: κρέας σε 69.400 τόνους, γάλα: 569 εκ. λίτρα, αυγά: 674,5 εκ. τεμάχια, μαλλί: 1.900 τόνοι, μέλι: 2.400 τόνοι.

Το 2020 οι **εξαγωγές αγροδιατροφικών προϊόντων** το 2020 ανήλθαν σε 942 εκ. δολ. έναντι 889 εκ. δολ. το 2019. Οι **εισαγωγές** ανήλθαν σε 1,208 δισεκ. δολ. έναντι 1,25 δισεκ. το 2019. Το εμπορικό ισοζύγιο ήταν ελλειμματικό κατά 266 εκ. δολ. το 2020.

Κυριότερα εξαγόμενα αγροτικά προϊόντα Γεωργίας το 2020:

- Οίνος (CN2204): 210 εκ. δολ,
- Οινοπνευματώδη ποτά (2208): 132 εκ. δολ,

- Φουντούκια (0802): 94 εκ. δολ
- Εσπεριδοειδή (0805): 27 εκ. δολ
- Κρέας βοοειδών (0202) και βοοειδή ζώντα (0102): 40 εκ. δολ.

Η Ρωσία αποτελούσε παραδοσιακά εξαγωγική αγορά των αγροτικών προϊόντων Γεωργίας, εντούτοις με την υπογραφή της ολοκληρωμένης και εμβαθυμένης συμφωνίας ελεύθερου εμπορίου ΕΕ-Γεωργίας (DCFTA, 2014) ξεκίνησε ένας εξαγωγικός προσανατολισμός και προς την αγορά της ΕΕ κατόπιν των απαραίτητων εγκρίσεων με βάση τα υγειονομικά/φυτοϋγειονομικά standard που θέτει η DCFTA.

Το δεκαετές σχέδιο ανάπτυξης του αγροτικού τομέα 2021-2030 του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης & Περιβάλλοντος, θέτει ως βασικούς στόχους την ενίσχυση του δείκτη επάρκειας σε βασικά αγροτικά προϊόντα και την αξιοποίηση του εξαγωγικού δυναμικού Γεωργίας σε αγροτικά προϊόντα ώστε το εμπορικό ισοζύγιο των αγροδιατροφικών προϊόντων το 2030 να μετατραπεί σε πλεονασματικό. Ειδικότερα τίθενται οι εξής στόχοι:

- οι ετήσιες καλλιέργειες σπορόφυτων (annual crops) να ανέλθουν από 210 χιλιάδες εκτάρια το 2020 σε 362 χιλ. το 2030.
- οι καλλιέργειες πολυετών φυτών (perennial crops) από 125 χιλ. εκτάρια να ανέλθουν σε 196 χιλ. το 2030.
- η παραγωγή προϊόντων φυτικής προέλευσης να ανέλθει σε 2,3 εκ. τόνους (ετήσια φυτά) και 1,4 εκ. τόνους για πολυετή φυτά (έναντι 0,9 εκ. τόνους και 0,6 εκ. τόνους αντίστοιχα το 2020).
- η παραγωγή χοιρινού κρέατος και πουλερικών από 64 χιλ. τόνους το 2020 να ανέλθει σε 129 χιλ. τόνους το 2030 (δείκτης επάρκειας από 64% το 2020 σε 82% το 2030).
- η παραγωγή γάλακτος να ανέλθει από 569 εκ. λίτρα το 2020 σε 787 εκ. λίτρα το 2030 (δείκτης επάρκειας από 81% το 2020 σε 108% το 2030).

Δυνατότητα υποκατάστασης εισαγωγών με εγχώρια παραγωγή

	2019	2020		2030	
	Παραγωγή (Χιλ. τόνοι)	Εισαγωγές (εκ. δολ.)	Εισαγωγές (Χιλ. τόνοι)	Πρόσθετη εγχώρια παραγωγή (χιλ. τόνοι)	Αξία (εκ. δολ.)
Πουλερικά, χοιρινό, κατά κεφαλή	63.2	106.9	75.2	65.4	100.5
Κατεψυγμένα ψάρια	2.5	25.3	14.8	13.5	47.25
Δημητριακά	100.6	108	490.9	313.3	68.9
Καλαμπόκι	207.1	24.1	118.7	359.1	71.8
Λαχανικά	151.5	32.9	102.8	140.7	46.4
Σύνολο	524.9	297.2	802.4	892	334.9

Πηγή: 10 years plan (2021-2030) Ministry of Agriculture and Environmental Protection of Georgia, July 2021

II. Ανάγκες εκσυγχρονισμού αγροτικού τομέα & οι ανάγκες σε μηχανολογικό εξοπλισμό

Βασικό ζήτημα του αγροτικού τομέα Γεωργίας συνιστά η χαμηλή παραγωγικότητα².

Μέση απόδοση φυτών ετήσιας καλλιέργειας (τόνοι ανά εκτάριο γης)						
	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Σιτάρι	2,6	2,6	2,2	2,5	2,3	2,2
Κριθάρι	1,8	2,0	2,0	2,2	2,1	1,9
Βρώμη	-	1,7	1,7	1,6	1,3	1,5
Αραβόσιτος	1,7	2,6	1,8	2,7	2,8	3,1
Φασόλια	0,6	0,7	0,7	0,6	0,8	1,0
Ηλίανθος	0,7	0,9	0,5	1,0	1,1	0,8
Πατάτες	8,3	12,3	9,0	12,5	11,8	13,1
Λαχανικά	6,9	8,2	7,3	8,8	10,0	11,1
Εκ των οποίων:						
Λάχανα, κουνουπίδια, μπρόκολα	-	23,1	20,9	29,9	33,0	27,8
Τομάτες	-	9,9	9,8	11,0	13,4	14,3
Αγγούρια	-	9,2	9,7	12,4	10,4	13,3
Κρεμμύδια	-	8,5	6,0	6,7	6,7	7,1
Σκόρδα	-	2,9	3,1	3,3	2,4	3,1
Πεπονειδή	22,0	22,0	25,8	24,4	25,1	28,5
Εκ των οποίων:						
Καρπούζια	26,1	25,2	31,2	30,9	31,2	33,8
Πεπόνια	11,3	13,7	12,4	13,3	12,4	13,8
Τριφύλλι (Hay) ετήσιας καλλιέργειας για ζωτροφή	4,3	3,6	3,4	4,4	4,5	4,2
Τριφύλλια πολυετούς καλλιέργειας	4,7	3,7	3,7	3,6	3,8	4,0

Πηγή: Γεωργιανή Στατιστική Υπηρεσία, *GEOSTAT*

Σύμφωνα με αναλυτές της αγροτικής οικονομίας, το μικρό μέγεθος του κλήρου και η έλλειψη σύγχρονων τεχνολογιών συνιστούν βασικούς ανασταλτικούς παράγοντες για επίτευξη υψηλότερης αποδοτικότητας στον αγροτικό τομέα. Σημαντικό επίσης ζήτημα είναι η έλλειψη ειδικευμένου προσωπικού και η χαμηλή παραγωγικότητα των απασχολούμενων στη γεωργία. Η έλλειψη γης συνιστά ανασταλτικό παράγοντα στην ανάπτυξη οικονομιών κλίμακας στον αγροτικό τομέα, ενώ και οι ξένες επενδύσεις στον τομέα παραμένουν περιορισμένες εξαιτίας περιορισμών απόκτησης αγροτικής γης από αλλοδαπούς.

Η αγροτική καλλιέργεια στη Γεωργία υστερεί ακόμα σημαντικά στη χρήση σύγχρονου αγροτοτεχνικού εξοπλισμού παραγωγής και εργαλείων, γεγονός που

² Σύμφωνα με τον Οργανισμό Τροφίμων και Γεωργίας του ΟΗΕ (FAO), η μέση απόδοση καλλιεργειών φρούτων ανά εκτάριο στη Γεωργία είναι 4 τόνοι φρούτων ανά εκτάριο. Στην Αρμενία, η αντίστοιχη απόδοση ανέρχεται στους 11 τόνους, στην Τουρκία: 17 τόνοι και στο Αζερμπαϊτζάν: 12 τόνοι.

επηρεάζει σαφώς την ποιότητα των προϊόντων και την αποδοτικότητα των εργασιών. Βασικός ανασταλτικός παράγοντας στη χρήση αποδοτικότερων, σύγχρονων -πλην όμως και δαπανηρότερων- εξοπλισμών παραγωγής συνιστά ο κατακερματισμός των παραγωγών σε μικρό κλήρο και οι περιορισμένες χρηματοοικονομικές δυνατότητες αγοράς εξοπλισμού και πρόσβασης σε δανειακούς πόρους αγοράς/ leasing εξοπλισμού.

Ανάγκες εντοπίζονται σε σύγχρονες τεχνολογίες και μηχανήματα, ήτοι μεταξύ άλλων σύγχρονα άροτρα, περιστροφικές θεριστικές μονάδες, καλλιεργητικές μηχανές, χλοοκοπτικά, συλλέκτες σανού, συσκευές επεξεργασίας φρούτων, μηχανήματα σποράς, σύγχρονα αρδευτικά συστήματα, μηχανές σποράς καλαμποκιού, φασολιών, πατάτας, σκαπτικά εξαγωγής πατάτας, και μηχανήματα σποράς γης.

Σημαντική εξέλιξη συνιστά και η ανάπτυξη της παραγωγής σε θερμοκήπια η οποία αναδείχθηκε ιδίως και εν μέσω της πανδημίας covid19 για την παραγωγή οπωροκηπευτικών.

Αρχίζει επίσης να κερδίζει σιγά-σιγά έδαφος και η χρήση ψηφιακών εφαρμογών για την αποδοτικότερη και υψηλότερης ποιότητας καλλιέργεια.

Η εισαγωγή σύγχρονων 'έξυπνων κλιματικά' μεθόδων γεωργικής καλλιέργειας και η ενίσχυση της πρόσβασης στην τεχνική πληροφόρηση, συγκαταλέγονται στις βασικές προτεραιότητες της στήριξης που παρέχει η ΕΕ και ο FAO στους Γεωργιανούς αγρότες/παραγωγούς. Προσφάτως επιλέχθηκε μια θερμοκηπιακή μονάδα παραγωγής μαρουλιού στο χωριό Koghoto ως μονάδα επίδειξης (demonstration farm) από τον FAO, στο πλαίσιο του προγράμματος ENPARD που χρηματοδοτείται από την ΕΕ. Οι ειδικοί του FAO χρησιμοποίησαν μεθόδους στάγδην άρδευσης, επίστρωσης και διαμόρφωσης θερμοκηπίου στο πλαίσιο των 'έξυπνων κλιματικά γεωργικών πρακτικών'.

Αναφορικά με την παραγωγή γαλακτοκομικών, στη Γεωργία, το μεγαλύτερο ποσοστό του παραγόμενου γάλακτος παράγεται από μικρούς παραγωγούς. Ο τομέας πρέπει να υποστηριχθεί οικονομικά και να προσαρμοστεί στις σύγχρονες πρακτικές, ενώ οι μονάδες επεξεργασίας γάλακτος -μικρομεσαίες στην πλειοψηφία τους- καλούνται να προσαρμοστούν στα πρότυπα ασφάλειας τροφίμων που ισχύουν τόσο στην εγχώρια αγορά αλλά και στην εξαγωγική αγορά της ΕΕ.

Αγροτικός εξοπλισμός εισάγεται κυρίως από Ελβετία, Γαλλία, Ιταλία, Ολλανδία, Γερμανία, Δανία, Ιαπωνία, ΗΠΑ, Τουρκία, Ισραήλ. Εισάγεται επίσης και μεταχειρισμένος αγροτομηχανολογικός εξοπλισμός.

Παραθέτουμε στοιχεία της Geostat για την πορεία εισαγωγών αγροτικού εξοπλισμού στη Γεωργία

Ποσά σε χιλ. δολ. ΗΠΑ

Κωδ.		2016	2017	2018	2019	2020*
8201	Γεωργικά εργαλεία χειρός	880,6	789,3	812,6	1.033,6	970,7
8432	Μηχανές, συσκευές και μηχανήματα γεωργικά, κηπευτικά ή δασοκομικά για την προπαρασκευή ή την κατεργασία του εδάφους	4.622,3	6.305,6	6.459,9	6.109,8	9.795,7
8433	Μηχανές, συσκευές για τη συγκομιδή ή τον αλωνισμό των γεωργικών προϊόντων	3.691,8	4.608,3	7.722,7	5.809,7	5.801,6
8434	Αμελκτικές μηχανές και μηχανές και συσκευές γαλακτοκομίας	854,1	2.823,7	1.490,2	640,4	894,2
8435	Πιεστήρες και πιεστήρια, πατητήρια και ανάλογες μηχανές και συσκευές για την παρασκευή κρασιού, μηλίτη, χυμών φρούτων ή παρόμοιων ποτών	1.939,6	6.783,3	9.202,3	5.981,0	7.655,5
8436	Άλλες μηχανές και συσκευές για τη γεωργία, την κηπουρική, τη δασοκομία, την πτηνοτροφία ή τη μελισσοκομία,	2.148,5	1.801,1	3.118,7	7.608,9	4.670,0
8437	Μηχανές για το καθάρισμα, τη διαλογή ή το κοσκίνισμα των σπόρων ή των οσπρίων	1.272,5	1.077,3	941,3	1.339,4	882,7
8701	Ελκυστήρες (Tractors)	21.893,3	30.325,9	38.108,0	46.771,0	47.360,7

Πηγή: Geostat *προσωρινά στοιχεία

Τα κρατικά προγράμματα που υλοποιούνται μέσω του Οργανισμού Διαχείρισης Έργων Γεωργίας (Agriculture Project Management Agency APMA), όπως το "Preferential Agrocredit" "Plant the Future", πιστωτικά προγράμματα κ.λπ., σε ένα βαθμό μπορεί να ενισχύσουν τη ζήτηση των αγροτών για εξοπλισμό και εισροές από το εξωτερικό, όπως και τα συγχρηματοδοτούμενα προγράμματα ΕΕ & FAO και το πρόγραμμα της ΕΕ ENPARD (European Neighbourhood Programme for Agriculture & Rural Development) που ενισχύουν τις δυνατότητες των αγροτών στην απόκτηση σύγχρονου εξοπλισμού.

Το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης της Γεωργίας συνεργασία με το Υπουργείο Υποδομών δίνουν προτεραιότητα στην βελτίωση των αγροτικών υποδομών και σε συνεργασία με διεθνείς χρηματοπιστωτικούς θεσμούς παρέχεται χρηματοδότηση για ανακατασκευή αρδευτικών υποδομών.

Από 1/9/2021 ξεκινά η υλοποίηση προγράμματος του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης της Γεωργίας συνολικού ύψους 50 εκ. λάρι για συγχρηματοδότηση

αγοράς νέου (μη μεταχειρισμένου) μηχανολογικού εκσυγχρονισμού των αγροτών με στόχο την ευρεία χρήση νέων αγροτικών μηχανημάτων στη χώρα³. Επίσης, στο δεκαετές σχέδιο ανάπτυξης του αγροτικού τομέα 2021-2030 του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Περιβάλλοντος προβλέπεται η ενίσχυση της χρήσης μηχανολογικού εξοπλισμού στις αγροτικές καλλιέργειες (μέτρο συνολικού ύψους 1,7 δισεκ. λάρι) καθώς και η παροχή τεχνικής βοήθειας για εφαρμογή διεθνών προτύπων ασφάλειας και ποιότητας αγροτικών προϊόντων (μέτρο συνολικού ύψους 50 εκ. λάρι).

Πηγές:

- Geostat, Agriculture of Georgia 2020
- Ministry of Agriculture & Environmental Protection of Georgia, Newsletter August 2021,
- Ministry of Agriculture & Environmental Protection of Georgia, 10 years plan (2021-2030) July 2021
- ISET Policy Institute- International School of Economics at Tbilisi State University AGRI Review, <https://iset-pi.ge/index.php/en/agri-review>

³ Το ποσοστό επιχορήγησης εξαρτάται από το κόστος του αγορασθέντος εξοπλισμού. Εάν το κόστος του εξοπλισμού κυμαίνεται έως και 100.000 GEL, η κρατική επιχορήγηση ανέρχεται σε 35%, αν κυμαίνεται από 100 χιλιάδες και άνω η επιδότηση ανέρχεται σε 30%.